

Ekologinen kompensatio

Minna Pekkonen

Suomen ympäristökeskus

Ekologiset kompensatit merellä 13.4.2018

seminaari ja työpaja

SYKE

Luonnonvarojen käyttöpainne lisääntyy sekä maa- että merialueilla

Luonnon monimuotoisuus vähenee

SYYT:

- Elinympäristöjen häviäminen ja heikkeneminen

- Ilmastonmuutos
- Rehevöityminen ja saastuminen
- Liikakäyttö ja kestämatön käyttö
- Vieraslajit

Lisätietoa esim. Global Biodiversity Outlook 3 ja IPBES raportit

Ekologinen kompensatio lisäkeino biodiversiteetin turvaamiseen?

Ekologisen kompensaaation perusidea

Korvaa aiheuttamasi
elinympäristön heikennys

=

Kunnosta ekologisesti
yhtä arvokas elinympäristö

Saastuttaja maksaa periaate
luonnon monimuotoisuuden suojeluun

*Ihminen ja luonto
lyövät kättä,
kun toimijat ottavat
vastuuta suojelusta*

Ekologinen kompensatio

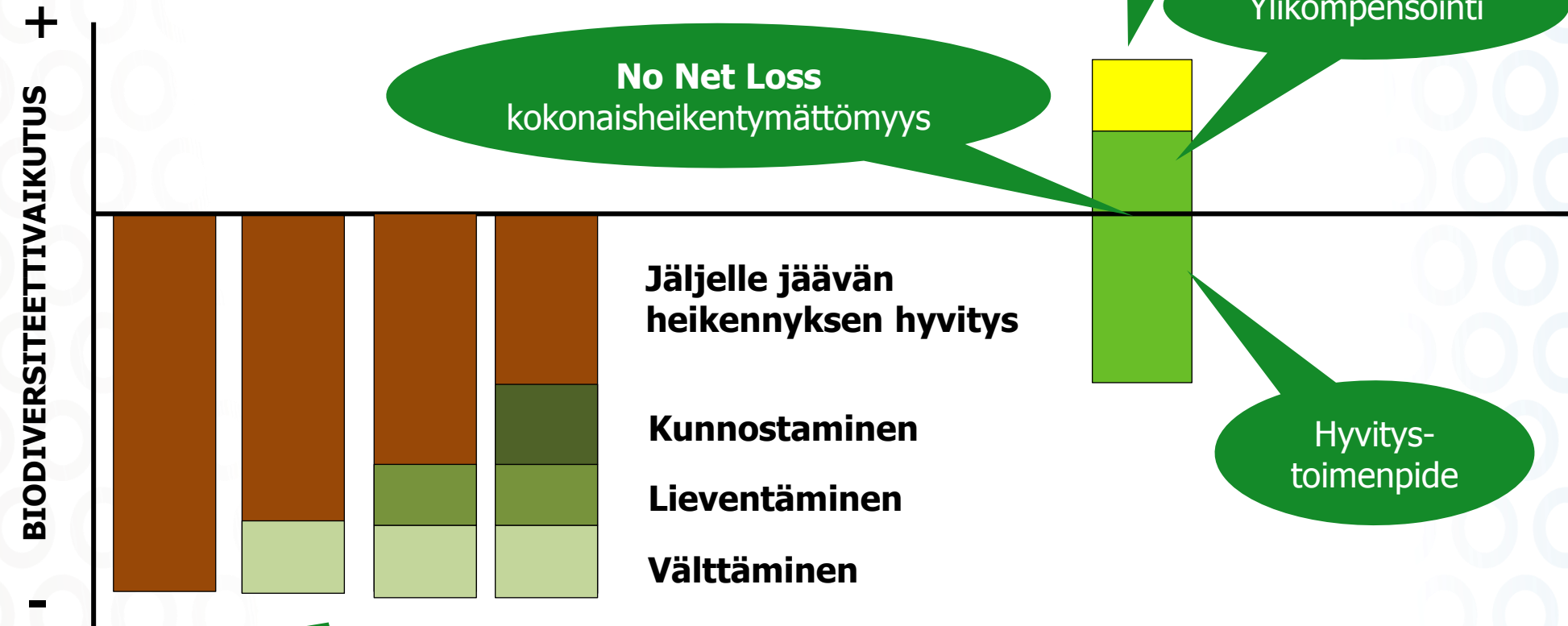
- ”**Ekologinen kompensatio** on sitä, että minkä tahansa yhteiskunnallisen toiminnan johdosta **elinympäristöille aiheutettu haitta hyvitetään parantamalla elinympäristön tilaa muualla.**”

(Moilanen & Kotiaho 2017)

- Kompensatio voi perustua vapaaehtoisuuteen tai säätelyyn.
- Kompensaation tavoite voi tapauksesta riippuen olla
 - täydellinen kompensatio eli **kokonaisheikentymättömyys** (*No Net Loss*)
 - **ylikompensointi** (*Net Positive Impact*)
 - **osittaishyvyitys**, rajattu heikennys (*Limited Loss*)

Lievennyshierarkia: ympäristövaikutusten minimointi ennen kompensatiota

Lievennyshierarkia (mitigaatiohierarkia)

Välttäminen

- Hankkeen huolellisella suunnittelulla (esim. toiminnan sijoittaminen, toteuttamisen ajankohta) minimoidaan toteutettavasta hankkeesta aiheutuvat vaikutukset

Lieventäminen

- Hanke toteutetaan tavalla, joka minimoi hankkeesta aiheutuvat vaikutukset

Kunnostaminen / ennallistaminen

- Hankkeen toteuttamisen jälkeen hankkeen toteutusalueella tehdään toimenpiteitä ekologisten heikennysten vähentämiseksi

Kompensaatio

- Jäljelle jäävän nettoheikennyksen hyvittäminen hankealueen ulkopuolella

Keskeisiä käsitteitä kompensaatiossa

- **Haitta** = ”on elinympäristön tilan heikentäminen, vaurioittaminen, vahingoittaminen tai tuhoaminen minkä tahansa yhteiskunnallisen toiminnan seurauksena.”
- **Hyvitys** = ”elinympäristön tilan edistäminen tai parantaminen ennallistamalla tai välttämällä tuleva heikennys tarkoituksena korvata muualla aiheutettu haitta. ”

Voidaan toteuttaa

- parantamalla elinympäristön tilaa ennallistamalla → **ennallistamishyvitys**, tai
- suojelemalla elinympäristö, joka on vaarassa hävitä → **suojelehyvitys**.

Keskeisiä käsitteitä kompensaatiossa

- **Lisäisyys** tarkoittaa sitä, että hyvitys tuottaa elinympäristön tilan parannuksia, jotka eivät olisi toteutuneet ilman kompensatiotoimenpidettä.
- **Pysyvyys**
 - ”Jos haittojen voidaan katsoa olevan pysyviä, on myös hyvitysten oltava pysyviä”

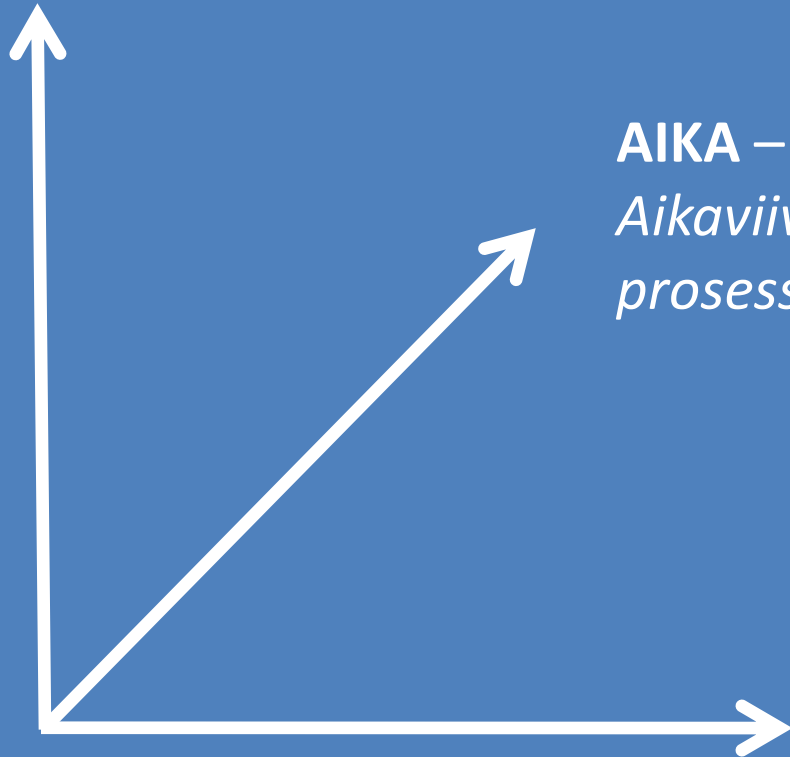
Käsitteistön osalta lähde:
Moilanen & Kotiaho: Ekologisen kompensaaation määrittämisen tärkeät operatiiviset päätökset.
Suomen ympäristö 5/2017.

Valintoja kompensatioiden suunnittelussa

BIOLOGIA – Mitä kompensoidaan?

Hyvitys samanlaisella vai joustava hyvitys

AIKA – Milloin hyvitys on toteutunut?

Aikaviiveet ja epävarmuudet ekologisissa prosesseissa

PAIKKA – Missä kompensoidaan?

Paikallisten arvojen merkitys

BIOLOGIA

Miten huomioidaan monimuotoisuuden moninaisuus?
Mikä luontopiirre on kompensaation yksikkö
elinympäristö vai laji?

AIKA

Hyvitys **ennen** vai jälkeen heikennyksen?
Alueet **pysyvään suojeluun** vai väliaikaisiksi?

PAIKKA

Hyvitysalueen **kytkeytyvyys**
luonnonsuojelualueverkostoon?

Keinoja riskien hallintaan
HYVITYSKERTOIMET
HYVITYKSEN PYSYVYYS

KOMPENSAATIO kansainvälisissä sopimuksissa

Rion biodiversiteettisopimus

Strateginen suunnitelma 2010–2020

- Edellyttää taloudellisten voimavarojen kasvavoimista biodiversiteetin turvaamiseen
- Kehottaa harkitsemaan korvaus- ja kompensatiomenettelyjä
 - Varmistetaan, että ainutlaatuista monimuotoisuutta ei menetetä

Convention on Biological Diversity (CBD)

Aichi Biodiversity Targets, TARGET 20

By 2020, at the latest, the mobilization of financial resources for effectively implementing the Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020 from all sources [...] should increase substantially from the current levels. [...]

"To consider biodiversity offset mechanisms where relevant and appropriate while ensuring that they are not used to undermine unique components of biodiversity" ... Strategy for resource mobilization, objective 4.2

EU:n biodiversiteettistrategia

Biodiversiteetin ja ekosysteemipalveluiden heikkenemisen pysäyttäminen “*No Net Loss*”

EU Biodiversity Strategy, TARGET 2

MAINTAIN AND RESTORE ECOSYSTEMS AND THEIR SERVICES

Action 7: Ensure no net loss of biodiversity and ecosystem services

7a) [...] the Commission will develop a methodology for assessing the impact of EU funded projects, plans and programmes on biodiversity by 2014.

7b) The Commission will carry out further work with a view to proposing by 2015 an initiative to ensure there is no net loss of ecosystems and their services (*e.g.* through compensation or offsetting schemes).

The Council Conclusions of 19 December 2011: ‘[...] provided that this principle **does not entail any impairment of existing biodiversity as protected by EU nature legislation**’.

Suomen luonnon monimuotoisuuden ja suojelun kestäväen käytön strategia 2012–2020

Luonnon puolesta — ihmisen hyväksi
Toimintaohjelma vuosille 2013–2020

Toimenpide 13:

Selvitetään mahdollisuudet soveltaa ekologista kompensatiota ennakoivasti kaavoitusta ja elinkeinoelämän hankkeita koskevassa lainsäädännössä.

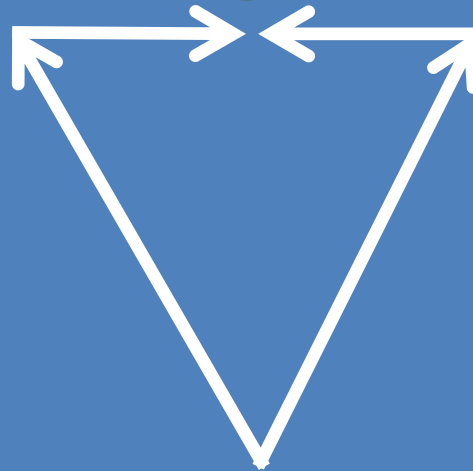
Kompensaation onnistumisen edellytyksiä

HEIKENNYS

Toiminnanharjoittaja,
yritys, kunta, kaupunki

Ennakoitavuus

Investoinnin riskit
Mahdolliset hyödyt

HYVITYS

Yksityishenkilöt, yritykset,
valtio, kunnat

Luotettavuus, osaaminen
Kannattavuus

Apuna välittäjäorganisaatio?

Riittävän laaja portfolio
hyvityskohteita

yhteiset pelisäännöt

**SÄÄDÖKSET ,
OHJEET, VELVOITTEET**

lisätieto, toimivat käytännöt

**KOKEILUTOIMINTA,
PILOTOINTI, TUTKIMUS**

Viimeaikaisia julkaisuja kompensaatioista suomeksi

- Moilanen & Kotiaho 2017. Ekologisen kompensaation määrittämisen tärkeät operatiiviset päätökset. Suomen ympäristö 5/2017.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160211>
- Primmer, Similä, Salokannel, Raitanen 2017. Habitaattipankkiin liittyvä sääntely ja toimintamalli. <http://www.ym.fi/download/noname/%7BE8DC5E9F-1D8F-4FD2-BF5E-B87C4EF6BCDF%7D/125763>
- Pappila 2017. Ei nettohävikkiä – periaate ja kompensaatiot biodiversiteetin suojelussa. Ympäristöjuridiikka 4/2017.
- Gaia & Pellervo 2017. Kompensaation soveltaminen Suomessa. Esiselvitys nykyisestä toimintaympäristöstä ja mahdollisuuksista hyödyntää kompensaatiota eri keinoilla ja kohteissa. Loppuraportti 8.6.2017. Gaia Consulting Oy & Pellervon taloustutkimus PTT.
<http://mmm.fi/luonto-ja-ilmasto/kompensaatiomekanismit>

Kompensaatioihin liittyviä pro graduja

- Johanna Kangas 2017: Economic insights in ecological compensations: market analysis with an empirical application to the Finnish economy. Helsingin yliopisto.
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/224555>
- Linda Mustajärvi 2017: Ekologinen kompensaatio vapaaehtoisuus pohjalta: hyvitysten tuottaminen jo suojelluilla alueilla. Jyväskylän yliopisto.
<http://hdl.handle.net/123456789/54741>
- Hanna Kalliolevo 2016: Luontoarvopankkien ekologinen soveltuvuus Suomeen. Turun yliopisto.

Kompensaatioiden toteutettavuutta selvittävä monitieteinen tutkimuskonsortio SUOMEN HABITAATTIPANKKI

Markku Ollikainen
Johanna Kangas

Olli Ojala
Minna Pekkonen
Eeva Primmer

Janne Kotiaho

Kotisivu: <http://www.syke.fi/en-US/content/39809/0>

Twitter: <https://twitter.com/nowbiodiversity>

Rahoitus:

SITRA

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lieventämistoimenpiteitä ja kompensatioita testaava ja selvittävä tutkimushanke EKOSYSTEEMIHOTELLI

Minna Pekkonen
Terhi Rytteri
Juha Pöyry
Petri Ahlroth
Pekka Vanhala

Yritysyhteistyökumppanit:

Rudus

Rahoitus:

 KONEEN SÄÄTIÖ

S Y K E

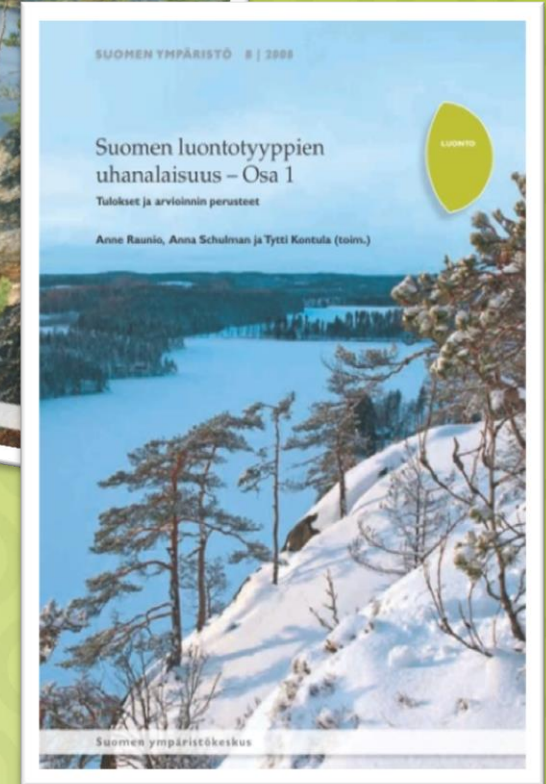
Ekosysteemihotelli -hankkeen kotisivu:

<http://www.syke.fi/fi-FI/content/37700/0>

Twitter: #ekohot

Selvitystyö LUONTOTYYPPIEN SOVELTUVUUS EKOLOGISEEN KOMPENSAATIOON

Anne Raunio
Susanna Anttila
Olli Ojala
Petri Ahlroth
Minna Pekkonen

Rahoitus:

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

UUDET TYÖKALUT EKOLOGISEEN RAKENTAMISEEN MERELLÄ

Kirsi Kostamo
Leena Laamanen
Petri Ahlroth
Minna Pekkonen
Risto Heikkinen

Meri Kallasvuo
Sanna Kuningas

Tapani Veistola

http://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Uudet_tyokalut_ekologiseen_rakentamisen_merella_Merikompensaatio

<https://www.luke.fi/projektit/merikompensaatio/>

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

Twitter #merikompensaatio

Kiitos!

Minna Pekkonen

Biodiversiteettikeskus, Suomen ympäristökeskus

minna.pekkonen@ymparisto.fi

p. 0295 251 779

Twitter: [@MinPekkonen](https://twitter.com/MinPekkonen)

S Y K E